

A aukera

Ikasleek baimena duzue hiztegia erabiltzeko, baita gramatika eranskina ere.

1. eta 2. galderak: aukera bereko biak egin behar dira. Aukeran dauzkazu erantzuteko A aukerakoak edo B aukerakoak.
3. galdera: aukeran duzu A aukerakoa edo B aukerakoa.
4. galdera: nahi dituzun bi gaiak garatu, berdin da A aukerakoak badira edo B aukerakoak. Aukera berekoak izan daitezke biak, edo gai bat A aukerakoa eta B aukerakoa bestea.

Sextio soldadua, abandonatua eta larri zauritua badago ere, borrokatzera atera da etsaien aurrera. Erakutsi duen ausardiaz bere lagunak kutsatu ditu, haiek salbatu egin dute eta gauza izan dira posizioa gordetzeko.

Relictus erat¹ cum praesidio² Sextius³ aeger; inermis ex tabernaculo prodiit⁴; videt hostes, capit arma ex militibus proximis⁵ atque in porta consistit⁶. Consequuntur⁷ hunc centuriones eius cohortis⁸, quae in statione⁹ erat. Relinquit¹⁰ animus Sextium¹¹. Gravibus vulneribus acceptis¹², hic tractus¹³ servatur.

Reliqui se confirmant tantum¹⁴ ut in munitionibus consistere¹⁵ audeant¹⁶.

J. Zesar, *BG VI,38*

¹ relinquo, -is, -ere, reliqui, relictum = abandonatu.

² praesidium, -i = garnizio.

³ Sextius, -i = Sextio.

⁴ prodeo, -is, -ire, prodii, proditum = atera.

⁵ proximus, -a, -um = hurbilekoa.

⁶ consisto, -is, -ere, constitui = kokatu.

⁷ consequor 3 (dep.) = segitu.

⁸ cohors, cohortis = kohorte (erromatar armada banatzen zen taldeetako bakoitza).

⁹ statio, stationis = guardiako postua.

¹⁰ Ikusi 1. oharra.

¹¹ Ikusi 3. oharra.

¹² acceptis accipio 3 aditzaren partizipio burutua da = hartu.

¹³ tractus traho aditzaren partizipio burutua da = arrastatu.

¹⁴ tantum = ondoriozko adberbioa da.

¹⁵ Ikusi 6. oharra.

¹⁶ audeo, -es, -ere = ausartu.

1- Itzul ezazu latinezko testua (5 puntu).

2- Egin analisi morfologikoa eta sintaktikoa **RELINQUIT** hitzetik hasi, eta testua **BUKATU ARTE**. (2 puntu).

3- Esan zer bilakaera izan duten latinezko hitz hauek, gaztelaniaren hitz bihurtu arte, eta esan zein den bakoitzari dagokion erregela fonetikoa: (1 puntu)

LATINA	GAZTELANIA	ERREGELA FONETIKOA
1- MUTARE	a-	A- Monoptongazioa dago.
2- PENSARE	b-	B- Bokalen arteko herskari ahoskabea ahostuntzen da.
3- CAELESTEM	c-	C- Hasierako taldea palatalizatzen da.
4- CLAMARE	d-	D- Kontsonante taldea sinplifikatzen da.

4- Literatura. Garatu bi gai hauek: (2 puntu, puntu bat gai bakoitzeko)

4-1- Epikaren ezaugarriak.

4-2- Virgilio. Eneida.

B aukera

Zesar erail, eta gerra zibilak hasten dira.

Interfecto¹ Caesare², civilia bella reparata sunt³. Percurssoribus Caesaris⁴ senatus favebat⁵.

Antonius⁶ civilibus bellis opprimere eos conabatur⁷. Ergo, turbata⁸ republica, Antonius multa scelera⁹ committens¹⁰ a senatu hostis iudicatus est. Qui tres duces eum vicerunt. Evenit¹¹ ut victores consules morerentur¹². Quare tres exercitus Caesari Augusto¹³ paruerunt¹⁴.

Eutropio - *Breviarium* - VII -1

¹ *interfecto* interficio 3 aditzaren partizipio burutua da = erail.

² *Caesar, Caesaris* = Zesar.

³ *reparo* 1 = berriz hasi.

⁴ *Ikusi* 2. oharra.

⁵ *faveo, -es, -ere* = babesa eman, mesedetu.

⁶ *Antonius, -i* = Antonio.

⁷ *conor* 1 (dep.) = saiatu, ahalegindu.

⁸ *turbata* turbo 1 aditzaren partizipio burutua da = asaldatu.

⁹ *scelus, sceleris* = krimen (neutroa da).

¹⁰ *committens* *committo* 3 aditzaren orainaldiko partizipioa da = egin.

¹¹ *evenio, -is, -ire, eveni, eventum* = gertatu.

¹² *morior* 3 (dep.) = hil.

¹³ *Caesar Augustus, Caesaris Augusti* = Zesar Augusto.

¹⁴ *pareo, -es, -ere, parui* = obeditu.

1- Itzul ezazu latinezko testua (5 puntu).

2- Egin analisi morfologikoa eta sintaktikoa **ERGO** hitzetik hasi, eta **MORERENTUR** dioeneraino (2 puntu).

3- Txertatu esaldi bakoitzean behar den latinismoa: (1 puntu)

CARPE DIEM - PER SE - SINE DIE - NOSCE TE IPSUM - EX PROFESO -

a)- Bost urte daramatzat minbizia eragiten duten zelulen bila. Imajina ezazu bizitzeko nolako sententzia dudak. _____.

b) Bartzelonatik _____ heldu da Iruñera elkarriketa egitera.

c) Analisiek neurtzen dutena ez da kolesterola (zeina _____ txarra ez baita), baizik eta zeharkako adierazleak.

d) "_____" da gure leloa; nor zaren jakin behar duzu, hor baituzu munduan zure lekua zein den jakiteko lehenbiziko urratsa.

4- Literatura. Garatu bi gai hauek: (2 puntu, puntu bat gai bakoitzeko)

4-1- Oratoriaren ezaugarriak.

4-2- Zizeron.